

Udskriftsdato: 24. december 2025

KEN nr 9646 af 15/09/2020 (Gældende)

Pressenævnets kendelse i sag nr. 2020-80-0481

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: 2020-80-0481

Pressenævnets kendelse i sag nr. 2020-80-0481

DR får ikke kritik for omtale af pindsvineprojekt

I en artikel bragt i januar 2020 omtalte DR forskningsresultater fra Det Danske Pindsvineprojekt om udfordringerne for pindsvinernes overlevelse i den danske natur. Inden offentliggørelsen fik projektlederen på pindsvineprojektet artiklen til gennemsyn. Projektlederen klagede til Pressenævnet over DRs journalistiske adfærd og handlemåde, herunder at hun ikke havde godkendt artiklens indhold og overskrift, samt over, at DR havde afvist at slette artiklen. Nævnet fandt ikke grundlag for at udtale kritik. Nævnet lagde blandt andet vægt på, at det ikke var dokumenteret over for nævnet, at parternes aftale om, at projektlederen ville få artiklen gennemsyn, ligeledes indebar en ret for projektlederen til at godkende artiklens indhold eller overskrift, samt at overskriften havde tilstrækkelig dækning i artiklens brødtekst.

[Klager] har klaget til Pressenævnet over artiklen *”Danske pindsvin er truet af indavl og dårlige tænder”*, som blev bragt den 22. januar 2020 på DRs netavis dr.dk, idet hun mener, at god presseskik er tilsidesat.

[Klager] har klaget over DRs handlemåde efter artiklens offentliggørelse samt over artiklens overskrift. [Klager] har desuden klaget over DRs afvisning af hendes anmodning om sletning.

1 Sagsfremstilling

Forud for offentliggørelsen

[Klager] var forud for offentliggørelsen af den påklagede artikel i korrespondance med DR via mail. Pressenævnet har modtaget kopi af mailkorrespondancen.

Den 22. januar 2020 skrev DR følgende til [Klager]:

”Tusind tak.

DR. DK har allerede sagt ja tak til historien, så min kollega [Journalist A] er allerede i gang med et udkast ud fra vores interview.

Jeg har sendt pressemeddelelsen videre til hende.

KH/[Journalist B]”

Samme dag svarede [Klager]:

”Kære [Journalist A] og [Journalist B].

Jeg har lige talt med kommunikationsmedarbejder fra [UNIVERSITET A], [Kommunikationsmedarbejderen] (cc), og vi vil gerne vente med at udsende pressemeddelelsen, så dr.dk får en solohistorie i første omgang.

Hvor lang tid forventer I at skulle bruge til at forberede artiklen? Og giver I besked, når den er klar, så vi kan sende pressemeddelelsen ud herefter?

I må meget gerne sende artiklen forbi mig til gennemlæsning inden den går online. Jeg har vedhæftet en opdateret pressemeddelelse.

Tusind tak fordi I har lyst til at lave historien.

Mvh. [Klager]”

Herefter skrev DR:

”Det er da service, der vil noget. Jeg spørger lige på dr.dk, om de helst vil have den til sidst på eftermiddagen eller i morgen.

Og jeg sender meget gerne artiklen til dig, så du kan læse den igennem først. Er du generelt bare ved mailen i dag?

[Journalist A]”

[Klager] svarede følgende:

”Det lyder godt! Helst i dag, hvis det er muligt, så pressemeddelelsen kan gå ud i eftermiddag eller allersenest i morgen tidlig.

Ja, jeg burde kunne svare indenfor kort tid hele dagen.

Mvh. [Klager]”

DR skrev videre:

”Vi bestemmer selv tidspunktet. Skal vi sige 16.30 eller 17?

[Journalist A]”

[Klager] skrev herefter:

”Kære [Journalist A].

Mange tak for teksten! Jeg har sat mine kommentarer ind (har lagt det i et Word-dokument), håber du vil tage dem til efterretning :-)

Lad os sige 16:30. Så sender [UNIVERSITET A] Kommunikation pressemeddelelsen ud der også.

Jeg ved ikke om det er relevant, men jeg har også en figur, som måske kan bruges. Det er helt op til dig. Den er vedhæftet som png og PDF. Teksten er:

Foto: [Fotografen]. Oversigt over de 178 genetikprøver fra pindsvin, som indgik i undersøgelsen. Hver farve viser én af de 6 genetisk forskellige bestande i Danmark.

Endnu en gang tusind tak!

Mvh. [Klager]”

Hertil svarede DR:

”Smukt. Jeg kigger med det samme.

[Journalist A]”

[Klager] skrev herefter:

”Super, jeg sidder ved computeren, hvis jeg skal læse det igennem igen.

Nu kan jeg ikke huske hvad praksis er i forhold til dr.dk og videnskabelige artikler, men det ville selvfølgelig være fedt med et link til publikationen, hvis det passer ind i Jeres normale procedure:

<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0227205>

Mvh. [Klager]”

DR svarede hertil:

”Nu håber jeg, at jeg har fået det meste med. Denne gang får du tingene som screenshots, så du kan se opdelingen. Jeg kan desværre ikke sende link, fordi den ikke er offentliggjort:

Og så indsætter jeg dit link i fakta-boksen. Om det får lov til at blive stående der, ved jeg ikke.

[Journalist A]”

[Klager] skrev herefter:

”Alletiders! Det ser godt ud! Tak skal du have.

Jeg har følgende få kommentarer:

- Hvad bliver overskriften?
- I den røde faktaboks: - gøre for at stoppe det.. (2 punktummer)
- pindsvinene bliver i gennemsnit 1.82 år gamle i Danmark
- ”Desuden er vores landskab delt op af veje, som pindsvinene sjældent overlever, når de krydser dem for at søge efter mager”. Kan det ændres til Desuden er vores landskab delt op af veje, som pindsvinene sjældent overlever at krydse, i deres søgen efter mager.

- I citatet derefter, det med ”griseri”, er der en slåfejl i individer.

- ”Hun er projektleder på Det Danske Pindsvineprojekt, der også har deltagelse af forskere fra [Universitet A] og [Museet],” Kunne det blive ændret til:

”Hun er projektleder på Det Danske Pindsvineprojekt, der også har deltagelse af blandt andet forskere fra [Universitet A] og [Museet],”

For selve genetik-forskningen er lavet af [Universitet B], [Universitet A] og [Museet]. Men det overordnede projekt har jo mange medlemmer, som også er nævnt i den røde faktaboks.

De bedste hilsner,

[Klager]”

Herefter skrev DR:

”Jeg laver rettelserne – overskriften tør jeg ikke spå om. Jeg har foreslået danske pindsvin er truet af indavl og dårlige tænder – men der har jeg ingen vetoret overhovedet.....

Tak for hurtigt svar. Og interessant forskning.

[Journalist A]”

[Klager] svarede herefter:

”Mange tak!

Ja for med vinklingen kan overskriften gå mange veje. Jeg ville foretrække noget i stil med Den danske pindsvinebestands genetik er blevet kortlagt. Eller, Genetisk forskning viser, at danske pindsvin er indavlede.

For vi ved jo reelt set ikke om det er truet af indavl og det med de dårlige tænder er slet ikke publiceret endnu... Og det var jo ikke dem alle, der havde dårlige tænder osv. Hvis overskriften stikker helt af, er det så dig, jeg skriver til?

Mvh. [Klager]”

DR svarede følgende:

”Det er mig - men du kan regne med, at den bliver mere populistisk end det, du har på ønskesedlen.

Den skal selvfølgelig være dækkende, men vi skal osse ha’ almindelige mennesker uden særlig faglig interesse til at kigge med. ”

[Klager] skrev videre:

”Det forstår jeg godt, det skal også sælge, men det skal bare heller ikke være så overdrevet, at det bliver helt usandt rent fagligt, for så får jeg folk på nakken eller bliver set ned på af mine kolleger :-) Men vi ser på det. ”

DR svarede herefter:

”Lad os krydse fingre. Den kommer kl. 16.30.

[Journalist A]”

Den påklagede artikel

DR bragte den 22. januar 2020 kl. 16:30 artiklen ”*Danske pindsvin er truet af indavl og dårlige tænder*” på DRs netavis dr.dk. Artiklen har følgende underrubrik:

”Ny forskning bygger på undersøgelser fra knap 700 døde pindsvin. ”

Af artiklen fremgår følgende:

”De danske pindsvin går ikke langt, når de skal parre sig. Derfor er de langt mere indavlede end andre europæiske pindsvin, og det kan i sidste ende betyde noget for deres muligheder for at overleve.

Det viser de nyeste resultater fra Det Danske Pindsvineprojekt, der bygger på undersøgelser fra 697 døde pindsvin indsamlet af frivillige danskere i hele landet.

De danske pindsvin har nu heller ikke mange chancer for at bevæge sig over store afstande, fordi Danmark er et ørige, der isolerer bestandene.

Desuden er vores landskab delt op af veje, som pindsvinene sjældent overlever at krydse i deres søgen på mager.

- På den måde ender pindsvinene med at parre sig med hinanden lokalt. Det kan ret hurtigt blive noget værre griseri, fordi pindsvin tilsyneladende ikke kan skelne familiemedlemmer fra fremmede individer med friske gener, når de møder hinanden i naturen.

Det siger pindsvineforsker [Klager] fra [Universitet B].

Hun er projektleder på Det Danske Pindsvineprojekt, der også har deltagelse af blandt andre forskere fra [Universitet A] og [Museet].

Pindsvinene har slidte og dårlige tænder

Forskernes undersøgelser viser også, at pindsvinene generelt meget tidligt får dårlige og slidte tænder, og det kan have stor betydning for deres helbred. Dårlige tænder hos pindsvin giver ligesom hos mennesker problemer med at spise, og i sidste ende kan det føre til, at de dør af sult i en relativt ung alder.

- De dårlige tænder kan skyldes indavl, men vi ved det endnu ikke med sikkerhed. Vi ved dog, at især pindsvinene på Bornholm eksempelvis har meget slidte og dårlige tænder, selv om de ikke er ret gamle, og det er samtidig den pindsvinebestand, der er mest indavl i, siger [Klager].

Danske pindsvin er geografisk begrænset af vand, så de modsat andre europæiske pindsvin altså ikke får så meget nyt blod ind i bestanden. Forskerne kan se, at der i Danmark er seks bestande af pindsvin, som adskiller sig fra hinanden genetisk.

De seks bestande lever henholdsvis nord og syd for Limfjorden, på Fyn, Sjælland, Lolland-Falster og på Bornholm.

Svært at flytte pindsvin rundt i landet

- De enkelte bestande har også lidt forskellige parasitter og bakterier, og vi skal blandt andet se på, om det gør det svært at flytte pindsvin fra en landsdel til en anden, hvis man vil flytte pindsvin i et forsøg på at undgå indavl, siger [Klager].

Pindsvineundersøgelserne fortsætter i hvert fald fire år endnu, hvis det lykkes [Klager] at skaffe de nødvendige midler til forskningen. Forskerne skal blandt andet se mere på indavl, tænder, parasitter, giftstoffer og kræft.

- Og så skal vi se nærmere på dna i deres lort for at se, hvad pindsvinene har spist. Det vil samtidig give os en idé om, hvorvidt deres kost er forskellig i de enkelte egne af Danmark. Måske er vi så også heldige, at vi i pindsvinenes lort kan finde arter af eksempelvis insekter, som vi troede var uddøde, siger [Klager]. ”

Til artiklen var indsat følgende faktaboks:

”Danske pindsvin

Det Danske Pindsvineprojekt bygger på undersøgelser af 697 døde pindsvin indsamlet af frivillige mennesker i hele Danmark.

Forskere fra [Universitet B], [Universitet A], [Universitet C], [Universitet D], [Universitet E], [Universitet F] og [Museet] indgår i forskningsprojektet.

Man ved, at pindsvinebestandene i Europa er i tilbagegang. Projektet skal blandt andet vise, hvordan det står til i Danmark, og hvad man kan gøre for at stoppe det.

Pindsvinene lever meget tæt på mennesker, og det er et af de få vilde dyr, man kan komme virkelig tæt på i Danmark.

I gennemsnit bliver pindsvinene 1,82 år gamle i Danmark - lidt ældre på Bornholm. Det betyder altså, at hunnerne i gennemsnit når at føde to kuld unger, og det er vigtigt for bestandens overlevelse.

Ældste pindsvin i undersøgelsen er 16 år. Det er en verdensrekord. ”

Efter offentliggørelsen

[Klager] var efter offentliggørelsen af den påklagede artikel i videre korrespondance med DR via mail om sine indsigelser mod artiklen og dens overskrift.

DR bragte den 15. april 2020 følgende præcisering nederst i den påklagede artikel fremhævet med kursiv:

”Præcisering: Forskeren bag undersøgelsen [Klager] har efterfølgende henvendt sig til redaktionen og præciseret, at det endnu ikke er muligt at konkludere, hvilke konsekvenser indavlen og tandsundheden har for de danske pindsvin. I relation til omtalen af pindsvinenes tandsundhed, så bygger de oplysninger på prøver fra fem pindsvin. Resultaterne af en selvstændig og større undersøgelse af tandsundheden offentliggøres senere på året.”

Øvrige oplysninger

Pressenævnet har fra [Klager] modtaget [Universitet A]s pressemeddelelse ”Ny genforskning på [Universitet A]: Danske pindsvin er indavlede” af 23. januar 2020. Af pressemeddelelsen fremgår følgende:

”Genetiske undersøgelser af døde pindsvin har vist, at danske pindsvin er indavlede. Resultaterne kan være afgørende for bevaringen af det lille piggede nyttedyr, som blandt andet er med til at holde haven fri for dræbersnegle.

I alt 697 døde pindsvin er blevet gransket nøje af forskere fra [Universitet A] ([Universitet A]), [Universitet B] ([Universitet B]) og [Museet] i forskningsprojektet Det Danske Pindsvineprojekt. Projektet har til formål at beskrive, hvordan pindsvinene har det i den danske natur, og hvilke udfordringer der er for pindsvinenes overlevelse, så bevaringsarbejdet for arten kan styrkes. Forskningen afslører blandt andet, at danske pindsvin er indavlede, men spørgsmålet er, hvilken betydning det har for artens overlevelse?

Unikt bidrag til videnskaben fra helt almindelige borgere

Det Danske Pindsvineprojekt baserer sig på en landsdækkende indsamling af døde pindsvin. Pindsvineforsker [Klager] bad om hjælp fra helt almindelige borgere til at indsamle døde pindsvin til sin forskning via metoden ”citizen science”. De døde pindsvin skulle nemlig bruges til at forstå de levende.

- Det havde ganske enkelt ikke været muligt at gennemføre projektet uden hjælp fra de hundredvis af helt almindelige borgere, som har indsamlet og afleveret døde pindsvin til vores forskning. Det har været afgørende for, at vi har kunnet kortlægge den danske pindsvinebestand, siger [Klager], der er projektleder på Det Danske Pindsvineprojekt.

Opfordringen gav pote - danskerne indsamlede i 2016 forbløffende 697 døde pindsvin, som kom fra hele landet.

Overraskende genetiske resultater

Samtlige 697 døde pindsvin er blevet gransket af forskerne, mens i alt 178 af de indsamlede pindsvin er blevet grundigt undersøgt af genforskere fra Institut for Kemi og Biovidenskab på [Universitet A]. De genetiske undersøgelser viser, at den danske pindsvinebestand kan inddeles i tre overordnede geografiske grupper: Jylland, Bornholm og en gruppe bestående af Fyn, Sjælland, Lolland og Falster. Disse grupper kunne yderligere inddeles i seks genetisk forskellige bestande på Fyn, Sjælland, Lolland og Falster, Bornholm, Jylland nord for Limfjorden og Jylland syd for Limfjorden.

- Det skyldes formodentlig, at Danmark består af en masse øer, som er isoleret fra hinanden via hav. Selvom pindsvinene er gode svømmere, har vi med undersøgelsen fået bekræftet, at de ikke frit kan bevæge sig fra den ene ø til den anden, siger professor og genforsker [Professor A] fra Institut for Kemi og Biovidenskab på [Universitet A].

Resultaterne peger derfor også på, at den danske pindsvinebestand er temmelig indavlet sammenlignet med undersøgelser fra andre europæiske lande. Dog ved man endnu ikke med sikkerhed, hvad indavl betyder for dyrenes overlevelse.

- Vores fortsatte arbejde med Det Danske Pindsvineprojekt vil på sigt kunne give svar på det spørgsmål, da vi kan kombinere vores viden om pindsvinernes indavl med de andre helbredsrelaterede undersøgelser, som bliver udført på de 697 døde pindsvin, siger [Professor B], som er professor ved Institut for Kemi og Biovidenskab på [Universitet A].

Indavls betydning for bevaring af truede arter

[Fonden] har været med til at finansiere de genetiske undersøgelser, og i [Dyreparken] tages der godt imod de spændende resultater.

- Det er vigtigt at kende til graden af indavl i en bestand, så man ved, hvor modstandsdygtig arten vil være over for miljøforandringer. Jo højere indavl, jo mindre genetisk variation, og jo mere udsatte er dyrene i forhold til den natur og de omgivelser, de lever i. Kortlægning af den genetiske status for den enkelte art er derfor vigtig for den fremtidige forvaltning og bevaring af arten, siger [Chefzoologen], chefzoolog ved [Dyreparken].

Resultaterne af Det Danske Pindsvineprojekt er netop publiceret i det anerkendte tidsskrift PLOS ONE. ”

[Klager] klagede den 16. februar 2020 til DR, som den 6. marts 2020 afviste klagen. [Klager]s klage over DRs afvisning er modtaget i Pressenævnet den 26. marts 2020.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]s synspunkter

Mediets handlemåde mv.

[Klager] har indledningsvis oplyst, at hun har en ph.d. i biologi fra [Universitet B] og [Museet] (august 2019) og forsker i pindsvin. [Klager] er leder af forskningsprojektet Det Danske Pindsvineprojekt, og hun har siden 2012 brugt medierne rigtig meget for at nå ud til danskerne og bede om praktisk hjælp til hendes forskning. Forskningen bag Det Danske Pindsvineprojekt baserer sig på knap 700 døde pindsvin, som frivillige danskere har indsamlet via såkaldt ”citizen science”. Derfor var det vigtigt at gøre opmærksom på projektet og få engageret borgerne i at deltage i forskningen ved at indsamle døde pindsvin.

I den forbindelse havde [Klager] til hensigt at få formidlet de resultater, som hun og hendes kolleger på projektet har fundet frem til. Både fordi det er spændende og vigtigt, men i særdeleshed også for at takke og inddrage de frivillige borgere i det videre arbejde. [Klager] har overordnet set haft et virkelig godt og frugtbart samarbejde med de danske medier og medvirket i over 300 indslag i medierne på tre år.

[Klager] stillede den 22. januar 2020 op til et længere radiointerview for P4 Bornholm om undersøgelserne af de 18 bornholmske pindsvin, som var blevet indleveret til projektet, og interviewet blev bragt i morgenradioen den 23. januar 2020.

Da interviewet til P4 Bornholm var overstået, spurgte [Klager] DR Bornholm om de kunne have interesse i at pitche det genetiske studie til dr.dk. Journalist [Journalist A] indgik derfor den 22. januar 2020 i

dialog med redaktionen på dr.dk, som gerne ville have genetikhistorien. DR bragte herefter den påklagede artikel.

[Klager] har anført, at DRs journalistiske adfærd og handlemåde efter offentliggørelsen af den påklagede artikel har været respektløs over for hende og hendes faglighed, samt at DR i øvrigt har været uhøflig og uforstående over for hende i forbindelse med artiklens publicering.

Den 16. februar 2020 indsendte [Klager] en klage til DR over det konkrete forløb, inklusive en klage over DRs generelle behandling og samarbejde (eller mangel på samme) med de forskere, hvis resultater genererer nyheder til DR.

Den 6. marts 2020 modtog [Klager] et kortfattet og ikke fyldestgørende svar på klagen fra [Redaktionschef A], redaktionschef for dr.dk. [Klager] valgte at svare ham samme dag, men modtog ikke et svar. [Klager] modtog ikke et svar fra [Redaktionschef B], selv om [Redaktionschef B] var CC på mailkorrespondancen, og selv om der af DR blev lagt op til, at det var ham, der skulle håndtere klagen.

Den respektløse behandling, som [Klager] har refereret til, er primært sket telefonisk den 22. januar 2020 med [Journalist A], som var meget afvisende, og derefter med [Forsideredaktøren], som med stor irritation afviste [Klager] og henviste hende direkte til redaktionen på dr.dk, selv om [Forsideredaktøren] mente, at [Journalist A] burde have kontaktet hende direkte, samt de efterfølgende telefonsamtaler med [Forsideredaktøren]. Derudover består den respektløse behandling i det manglende svar på [Klager]s mails til [Journalist A] angående overskriften, efter de skriftligt havde aftalt, [Klager] skulle henvende sig til hende, hvis hun ikke kunne stå inde for overskriften, de manglende svar fra [Forsideredaktøren], [Redaktøren] og [Redaktionschef B], samt de manglende svar fra [Redaktionschef B] og [Redaktionschef A].

DR har i deres udtalelse til Pressenævnet henvist til, at [Klager] den 6. marts 2020 valgte at svare [Redaktionschef A] direkte via mail og ikke via DRs klagesystem, og at klagen derfor ikke blev opfanget. [Redaktionschef A] læser tilsyneladende ikke sine mails. I [Redaktionschef A]s svar på klagen til DR blev der bestemt heller ikke lagt op til, at man overhovedet besvarede denne: ”Hvis du ikke er tilfreds med dette svar, kan du klage til Pressenævnet, forudsat at du har retlig interesse.”

Den respektløse behandling består også i, at [Klager] som fagperson, den eneste pindsvineekspert i Danmark og ophavsretskvinde til forskningen i artiklen, samt kilde til artiklen og citeret adskillige gange i artiklen, har bedt om at få ændret overskriften, fordi hun fagligt ikke kan stå inde for den, hvorefter hun bliver ignoreret og afvist gentagende gange. Det er fuldkomment uacceptabelt.

Det er også interessant, at DR, efter at have opfattet, at der var blevet klaget til Pressenævnet, pludselig vælger at opdatere artiklen med en præcisering ”for god ordens skyld”. Dette har slet ikke været på tale før. Hvad der så er endnu mere interessant er, at [Klager] aldrig får svar på hendes mail af 1. april 2020, hvori hun giver udtryk for, at hun ikke er tilfreds med ordlyden i den præcisering, der foreslås, og skriver, at hun vil have teksten til godkendelse, inden præciseringen lægges op. [Klager] har ikke fået den nuværende præcisering til gennemlæsning og godkendelse. Den har ændret ordlyd, siden den blev sendt til [Klager].

[Klager] har endvidere anført, at hun har haft ret til at godkende artiklen, herunder indholdet og overskriften. [Klager] har henvist til, at [Journalist A] netop har lagt op til, at [Klager] blev hørt i sagen, når hun fik tilsendt artiklen og et forslag til overskriften (på egen opfordring) til gennemlæsning og at [Klager] kunne henvende sig til hende, hvis hun ikke var tilfreds med overskriften. Derudover har [Forsideredaktøren] via mail skrevet, at [Klager] fik artiklen til godkendelse.

[Klager] har bemærket, at den generelle problematik med det ekstremt dårlige samarbejde mellem DR og forskere og den tydelige mangel på respekt for forskernes faglighed fra journalisternes side, burde italesættes og forhåbentlig forbedres. Ud af de omtrent 300 indslag/artikler, der har været om [Klager]s forskning i medierne de sidste år, har hun været skuffet og utilfreds med tre. De tre indslag/artikler var lavet af DR. [Klager] er også skuffet over den ligegyldighed, som hun er blevet mødt med, når hun har beskrevet, hvilke alvorlige konsekvenser en ”sølle overskrift” kan have på hendes fremtidige karriere.

Overskriftens dækning

[Klager] har anført, at overskriften *”Danske pindsvind er truet af indavl og dårlige tænder”* ikke har dækning i artiklens indhold, herunder ikke er retvisende for forskningsresultaterne og er ikke faglig forsvarlig.

[Klager] har henvist til, at hun ikke har godkendt overskriften, hvilket hun har haft krav på. Journalisten bag artiklen, [Journalist A], har givet udtryk for, at den foreslåede overskrift ikke var statisk og kunne ændres. [Klager] har endvidere henvist til, at hun har haft en skriftlig aftale med den pågældende journalist om at kontakte hende, hvis overskriften blev for kulørt.

Flere timer forinden, artiklen blev publiceret, har [Klager] gjort DR opmærksom på, at hun ikke ønskede formuleringen.

[Klager] henvendte sig til DR og redegjorde for, at overskriften ikke er fagligt forsvarlig, og at hun, som ophavsretskvinde for forskningen, som artiklen beskriver, ikke kan stå fagligt inde for overskriften og ønsker den ændret. Særligt når resultaterne i artiklen (og i pressemeddelelsen, samt den videnskabelige artikel bag studiet, som journalisterne fik udleveret) tydeligvis ikke beskriver, at den danske pindsvinebestand er truet af indavl og dårlige tænder. Forskningen beskriver, at de danske pindsvin er indavlede, men at vi endnu ikke kan sige noget konkret om konsekvenserne af dette.

[Klager] har henvist til, at hun nævner i radiointerviewet på DR P4, at nogle få bornholmske pindsvin havde dårlige tænder. [Journalist A] havde blandt baseret artiklen til dr.dk på radiointerviewet, selv om det ikke var meningen, da hun skulle skrive en artikel om pindsvins genetik baseret på pressemeddelelsen og den videnskabelige artikel, hvorefter det tydeligt fremgår, at vi ikke ved, om dårlige tænder hos pindsvin skyldes indavl, men at det er noget, vi vil undersøge. Hun har en meget fin forklaring om, at hvis pindsvin har dårlige tænder, kan de risikere at dø af sult, hvis det betyder, at de ikke kan spise. Det fremgår også af interviewet, at de talte om fire ud af fem undersøgte pindsvin fra Bornholm, som bare havde slidte tænder. I artiklen citeres [Klager] for at sige:

”De dårlige tænder kan skyldes indavl, men vi ved det endnu ikke med sikkerhed.”

I artiklen står der også:

”Forskernes undersøgelser viser også, at pindsvinene generelt meget tidligt får dårlige og slidte tænder, og det kan have stor betydning for deres helbred. Dårlige tænder hos pindsvin giver ligesom hos mennesker problemer med at spise, og i sidste ende kan det føre til, at de dør af sult i en relativt ung alder. ”

[Klager] har understreget, at det *kan* have stor betydning og *kan* i sidste ende føre til. Det er i øvrigt ukorrekt at sige, at pindsvinene generelt får dårlige tænder, men det fik [Klager] desværre ikke rettet, da hun fik artiklen til gennemlæsning, da der var andre og mere alvorlige fejl i den, som skulle rettes.

DR har i udtalelsen til Pressenævnet beskrevet, hvordan ordet ”truet” i overskriften helt sikkert bliver opfattet af læseren ud fra sit almindelige og ikke-faglige brug. For det står jo så ”tydeligt” langt inde i artiklen, at indavl og dårlige tænder *i sidste ende* kan have betydning for pindsvinenes helbred. DR har selv henvist til, at læserne jo er ganske almindelige mennesker uden faglig baggrund eller interesse, men at de jo senere i artiklen kan læse [Klager]s udtalelser, som jo ikke indikerer, at pindsvinene er udrydningstruede. Hvorfor så have en overskrift, der indikerer det modsatte? Så må man i den forbindelse også stille følgende spørgsmål: Læser de overhovedet andet end den sensationsjournalistiske og usande overskrift? Og hvis de gør, sætter de sig så efter gennemlæsningen af hele artiklen og sammenholder [Klager]s udtalelser i artiklen med overskriften og konstaterer, at pindsvinene ikke er udrydningstruede af dårlige tænder og indavl? Det bliver højst sandsynligt et nej til det spørgsmål.

Hvis DR virkelig er så interesseret i at servere nyheden, så almindelige mennesker forstår den og gider læse den, hvorfor så ikke starte med en fagligt forsvarlig, men stadig fængende overskrift, der ikke udbreder løgne i sit forsøg på at være interessant. Hvorfor skal læseren igennem et længere bevisførelsesforløb ned igennem artiklen, for derefter selv at skulle konkludere, at ophavsretskvinden til hele materialet er dybt uenig.

Ifølge ordnet.dk er den ”almindelige” opfattelse af ordet ”truet” følgende:

”At udgøre eller bebude en umiddelbart forestående risiko for noget farligt eller ubehageligt. ”

Selv ud fra en ”almindelig” opfattelse af ordet ”truet” indikerer overskriften noget, [Klager] ikke fagligt kan stå inde for. [Klager] har desuden argumenteret for, at ligeså snart en dyreart og ordet ”truet” indgår i samme sætning, forbinder folk det med udrydningstruede dyr.

DR har i udtalelsen til Pressenævnet påstået, at de ved gennemgangen af [Klager]s og [Journalist A]s mailkorrespondance ikke kan udlede, at [Klager] skulle have haft et problem med den foreslåede overskrift. Det burde fremgå meget tydeligt af de efterfølgende korrespondancer med adskillige ansatte på DR, at [Klager] i klare og meget vrede vendinger bestemt mente, at overskriften var problematisk. [Klager] har således svært ved at forstå, hvordan DR skulle være af en anden opfattelse, selv hvis de opfattede hendes høflige og noget forsigtige formuleringer til [Journalist A] som et samtykke. [Journalist A] havde ikke informeret [Klager] om overskriftens ordlyd, og [Klager] spurgte derfor ind til den via mail. [Klager] forsøgte på en pæn måde at skrive, at hun ville foretrække andre overskrifter over den foreslåede og forklarede den faglige baggrund herfor.

[Klager] har afslutningsvis bemærket, at DR den 29. november 2016 bragte artiklen ”Forsker undersøger pindsvin for farlige bakterier” om hendes MRSA-forskning i pindsvin. [Klager] henvendte sig til DR

med rettelser til blandt andet overskriften, da den også var for dramatisk og usaglig, hvorefter overskriften en halv time senere blev ændret. [Klager] er derfor uforstående over for, at hun som specialisten og ophavsretskvinden til forskningen bag artiklen ikke kan få opfyldt sit krav om at få ændret overskriftens ordlyd.

Sletning – punkt B. 8

[Klager] har anført, at DR har afvist hendes anmodning om at slette artiklen.

Såfremt artiklen ikke fjernes helt fra dr.dk, har [Klager] anmodet om, at overskriften ændres til noget fagligt forsvarligt i samråd med hende. [Klager] har foreslået overskriften *”Indavl hos danske pindsvin overrasker forskere”*.

[Klager] har endvidere anført, at det ikke kan passe, at hun som ophavsretskvinde for forskningen bag artiklen og hovedperson i artiklen, ikke kan kræve, at artiklen fjernes, når DR ikke vil ændre overskriften, som hun derfor ikke fagligt kan stå inde for.

2.2 DRs synspunkter

Mediets handlemåde mv.

DR har indledningsvis bemærket, at klagen indeholder en gengivelse og opfattelse af de faktuelle omstændigheder, som DR ikke kan genkende, og som ikke understøttes af den vedlagte dokumentation.

DR har igennem flere år haft en dialog med [Klager] om hendes forskningsprojekt, første gang i 2016, hvor DR bragte en reportage vedrørende Bornholms Regionskommunens Vej og Parks samarbejde med [Klager] om at indsamle døde pindsvin til hendes forskningsprojekt.

DR fandt historien interessant, da pindsvin ofte er et overset dyr i Danmarks natur, og da det var første gang, at danske pindsvins udbredelse og helbredstilstand blev undersøgt til bunds.

DRs reportage blev bragt som en del af DRs tidligere programserie *”Natursyn”*, der blev sendt på DR P1, og som havde til formål at genforene lytteren med naturen. Reportagen blev desuden fulgt op af en artikel på dr.dk. I både reportagen og artiklen indgik interview med [Klager].

DR havde efterfølgende en løbende dialog med [Klager] om forskningsprojektet, da DR ønskede at følge op på historien, når hendes forskningsresultater lå klar. I 2019 kunne [Klager] afsløre delresultatet af sin forskning vedrørende MRSA hos pindsvin, og DR bragte derfor et interview med [Klager] på DR P4 Bornholm. Radioindslaget blev derudover fulgt op af en artikel om historien.

Den 22. januar 2020 interviewede DR [Klager] til endnu et radioindslag om hendes forskning af pindsvin – denne gang med afsæt i pindsvinens udbredelse og helbredstilstand i øvrigt. Interviewet skulle efter aftale med [Klager] indgå i morgenprogrammet på DR P4 Bornholm den 23. januar 2020 og i et regionalt nyhedsindslag fra regionen.

Ud over radioindslaget og det regionale nyhedsindslag aftalte DR med [Klager] at bringe en artikel den 22. januar 2020. Artiklen skulle bringes forud for radio- og nyhedsindslaget, så der var tidsmæssigt sammenfald mellem artiklens publicering og [Universitet A]s egen pressemeddelelse om forskningsresultaterne. Artiklen tog udgangspunkt i interviewet med [Klager] og indeholdt en mere overordnet omtale af hendes forskning og sammenfattende gengivelse af interviewet med hende.

DR har for en ordens skyld bemærket, at artiklen og radioindslaget, ligesom DRs øvrige dækning af [Klager]s forskning, ikke var vinklet som kritisk journalistisk, men alene var af oplysende karakter og havde til formål at sætte et positivt fokus på et af Danmarks vilddyr og [Klager]s forskning heraf.

Efter aftale med [Klager] sendte DRs journalist den 22. januar 2020 hele artiklen til gennemlæsning hos [Klager] med henblik på at rette eventuelle faktuelle fejl. På [Klager]s anmodning blev hun også oplyst om overskriften *"Danske pindsvin er truet af indavl og dårlige tænder"*, som DR forventede at anvende i artiklen. [Klager] havde en række konkrete kommentarer til artiklens brødtekst og overskrift. DRs journalist oplyste, at hun ville justere brødteksten på baggrund af [Klager]s kommentarer, men ikke overskriften.

Umiddelbart efter offentliggørelsen af artiklen henvendte [Klager] sig til DRs journalist med anmodning om ændring af overskriften. [Klager] henvendte sig derudover telefonisk til DRs journalist, som videre-stillede hende til forsiderredaktør [Forsideredaktøren]. [Klager] anmodede i den forbindelse om ændring af artiklens overskrift eller alternativt sletning af artiklen.

[Klager]s anmodning blev samme dag afvist af redaktør [Forsideredaktøren], der dog ved en fejl skrev, at [Klager] tidligere havde fået artiklen til godkendelse – i stedet for gennemlæsning, som det fremgår af mailkorrespondancen.

Ud over ovenstående dialog med redaktør [Forsideredaktøren] henvendte [Klager] sig den 16. februar 2020 til DR via DRs klagesystem. Redaktionsklagen blev den 6. marts 2020 besvaret af redaktionschef [Redaktionschef A] efter intern drøftelse med redaktionschef [Redaktionschef B]. [Klager] besvarede den 6. marts 2020 [Redaktionschef A]s redaktionssvar, hvori hun fastholdt sin klage.

Idet [Klager] skrev direkte til [Redaktionschef A]s mail i stedet for at fortsætte med kommunikationen via DRs klagesystem, blev [Klager]s henvendelse ikke opfanget af DRs overvågningssystem, der fører kontrol med, om alle henvendelser på tværs af DRs organisation besvares. DR bemærker, at DR – samme dag som [Klager]s henvendelse – på baggrund af regeringens seneste pressemøde, iværksatte et coronaberedskab, som [Redaktionschef A] blev en del af. Grundet ekstraordinær travlhed med coronaberedskabet blev [Klager]s henvendelse desværre ikke set eller besvaret af [Redaktionschef A]. Dette beklager DR.

DR har naturligvis ønsket at sikre, at artiklens indhold er korrekt og tilstrækkeligt nuanceret. Selv om [Klager] fik artiklen til gennemlæsning, og DR tog højde for hendes bemærkninger, har DR forstået, at det nu er [Klager]s opfattelse, at artiklen savner en række nuancer, som kan medvirke til misforståelse af hendes forskning og det grundlag, hvorpå forskningsresultaterne skal forstås. DR valgte derfor den 15. marts 2020 – efter endnu en gennemgang af [Klager]s klage – at præcisere artiklen, så de relevante nuancer indgik. Præciseringen blev desuden lagt på "Fejl og Fakta" på dr.dk. Af præciseringen fremgår følgende:

”Præcisering: Forskeren bag undersøgelsen [Klager] har efterfølgende henvendt sig til redaktionen og præciseret, at det endnu ikke er muligt at konkludere, hvilke konsekvenser indavlen og tandsundheden har for de danske pindsvin. I relation til omtalen af pindsvinenes tandsundhed, så bygger de oplysninger på prøver fra fem pindsvin. Resultaterne af en selvstændig og større undersøgelse af tandsundheden offentliggøres senere på året. ”

Før DRs præcisering af artiklen orienterede DR den 1. april 2020 [Klager] om den forventede præcisering. [Klager] havde samme dag en række kommentarer til den af DR foreslåede præcisering, hvilket DR har taget højde for i artiklen.

DR har afvist at have givet [Klager] krav på eller anden ret til at godkende artiklen, dens indhold eller overskrifter og rubrikker i øvrigt.

Som det fremgår af sagsforløbet, fik [Klager] artiklen til gennemlæsning inden publicering med henblik på at rette eventuelle faktuelle fejl. [Klager] blev desuden oplyst om den overskrift, som DR forventede at anvende. Dette fremgår tydeligt af følgende uddrag fra mailkorrespondancen:

[Klager] skrev den 22. januar 2020 til DR:

”[...] I må meget gerne sende artiklen forbi mig til gennemlæsning inden den går online. [...]” [DRs understregning]

DR svarede følgende:

”[...] Og jeg sender meget gerne artiklen til dig, så du kan læse den igennem først. Er du generelt bare ved mailen i dag? [...]” [DRs understregning]

[Klager] skrev herefter til DR:

”[...] Mange tak for teksten! Jeg har sat mine kommentarer ind (har lagt det i et Word-dokument), håber du vil tage dem til efterretning :-) [...]”

Senere samme dag sendte DR via mail endnu engang artiklen til gennemlæsning med henblik på at rette eventuelle faktuelle fejl, som kunne være blevet overset i første runde.

[Klager] sendte sine yderligere kommentarer til artiklen samme dag og spurgte i den forbindelse ind til artiklens overskrift:

”Alletiders! Det ser godt ud! Tak skal du have.

Jeg har følgende få kommentarer:

- Hvad bliver overskriften? [...]”

DR svarede senere samme dag:

”Jeg laver rettelserne – overskriften tør jeg ikke spå om. Jeg har foreslået danske pindsvin er truet af indavl og dårlige tænder – men der har jeg ingen vetoret overhovedet.... [...]” [DRs understregning]

[Klager]s kommentarer til overskriften fremgår af hendes mail samme dag:

”Mange tak!

Ja for med vinklingen kan overskriften gå mange veje. Jeg ville foretrække noget i stil med Den danske pindsvinebestands genetik er blevet kortlagt.

Eller, Genetisk forskning viser, at danske pindsvin er indavlede.

For vi ved jo reelt set ikke om det er truet af indavl og det med de dårlige tænder er slet ikke publiceret endnu... Og det var jo ikke dem alle, der havde dårlige tænder osv. Hvis overskriften stikker helt af, er det så dig, jeg skriver til? ”

DR svarede følgende dertil:

”Det er mig - men du kan regne med, at den bliver mere populistisk end det, du har på ønskesedlen.

Den skal selvfølgelig være dækkende, men vi skal osse ha’ almindelige mennesker uden særlig faglig interesse til at kigge med. ”

[Klager] svarede herefter:

”Det forstår jeg godt, det skal også sælge, men det skal bare heller ikke være så overdrevet, at det bliver helt usandt rent fagligt, for så får jeg folk på nakken eller bliver set ned på af mine kolleger :-) Men vi ser på det. ”

Det fremgår klart af ovenstående uddrag, at DR ikke gav [Klager] ret til at godkende artiklen, dens indhold eller overskrift og rubrikker i øvrigt. DR har heller ikke mundtligt aftalt en sådan ret med [Klager]. DR har tværtimod flere gange mundtligt tilkendegivet over for [Klager], at DR ikke kan give godkendelsesret til medvirkende, da dette ville indebære en afgivelse af DRs redigeringsret. Dette er i overensstemmelse med DRs praksis, idet DR bemærker, at DRs redigeringsret er afgørende for DRs uafhængighed og derfor ikke er et vilkår, som DR fraviger.

Som det fremgår af mailkorrespondancen oven for, gav DR imidlertid – i overensstemmelse med DRs redigeringsret – [Klager] ret til at gennemlæse artiklen med henblik på at rette faktuelle fejl. Det gjaldt også for så vidt angik artiklens overskrift.

Det var DRs klare opfattelse, at [Klager] med formuleringen ”håber du vil tage dem til efterretning” har været indforstået med, at fremsendelsen af artiklen alene har været med henblik på gennemlæsning, og at [Klager] ikke havde krav på, at DR skulle efterkomme hendes rettelser eller indsigelser i øvrigt.

[Klager]s efterfølgende spørgsmål og ønsker til overskriften ændrer efter DRs opfattelse ikke herpå, idet det klart fremgår af DRs mail, at redigeringsretten ligger hos DR.

DRs bekræftelse af, at [Klager] kunne tage fat i hende ”hvis overskriften stikker helt af”, kan efter DRs opfattelse heller ikke fortolkes som en forpligtelse for DR til at foretage ændringer efter [Klager]s ønsker.

Det er således DRs opfattelse, at [Klager] har været klar over, at hun ikke havde nogen indflydelse på artiklens overskrift, hvilket også understøttes af hendes eget svar ”det forstår jeg godt, det skal også sælge”, der fremgår af hendes mail af 22. januar 2020.

DR har for en ordens skyld bemærket, at DR heller ikke i forbindelse med den tidligere dækning af [Klager]s forskning har givet hende godkendelsesret. DR har også i disse tilfælde alene givet [Klager] ret til at læse artiklerne igennem med henblik på at rette eventuelle faktuelle fejl.

DR er ikke enig i, at DR har været respektløs over for [Klager] og hendes faglighed, samt at DR i øvrigt har været uhøflig og uforstående over for hende i forbindelse med artiklens publicering.

DR har i den forbindelse bemærket, at DR har haft en omfattende dialog med [Klager] både før og efter, at artiklen blev bragt. DR er gået meget langt for at sikre, at artiklens indhold er korrekt og retvisende for [Klager]s forskning og resultater, herunder ved at give hende ret til at læse artiklen igennem to gange før publicering. DR har i den forbindelse loyalt oplyst [Klager] om, at hendes gennemlæsningsret var med henblik på at rette faktuelle fejl, men at redigeringsretten i øvrigt lå hos DR.

DR har så vidt muligt – uden at kompromittere DRs redigeringsret – forsøgt at tage højde for [Klager]s kommentarer og forslag til artiklen.

DR har bemærket, at [Klager] på intet tidspunkt i forbindelse med tilblivelsen af artiklen har givet udtryk for utilfredshed med DRs behandling af hende eller hendes faglighed. Som det fremgår af korrespondancen, modtog DR tværtimod ros fra [Klager] for DRs interesse for historien og artiklen, herunder også efter publicering.

DR blev således først bekendt med [Klager]s utilfredshed efter DRs afvisning af at ændre artiklens overskrift og slette artiklen, som [Klager] forinden havde haft til gennemlæsning og havde virket tilfreds med.

DR har såvel inden som efter publicering af artiklen forsøgt at imødekomme samtlige af [Klager]s telefoniske henvendelser med en konstruktiv og ordentlig dialog, ligesom DR har forsøgt at besvare alle [Klager]s skriftlige henvendelser og klager.

Ved en fejl overså DR imidlertid [Klager]s seneste henvendelse af 6. marts 2020. DRs manglende besvarelse heraf skyldes ikke ligegyldighed eller manglende respekt for [Klager], men en kombination af en uheldig procesgang og ekstraordinær travlhed i forbindelse med DRs coronaberedskab, hvilket DR beklager.

Det er DRs opfattelse, at DR under hele forløbet har behandlet [Klager] professionelt og holdt en ordentlig og pæn tone, som understøttes af mailkorrespondancen. Det er således DRs opfattelse, at DRs handlemåde i øvrigt er i overensstemmelse med god presseskik.

Overskriftens dækning

DR har afvist, at artiklens overskrift "*Danske pindsvin er truet af indavl og dårlige tænder*" ikke har dækning i artiklens indhold. I artiklen medtages en række af [Klager]s udtalelser, som er gengivet på baggrund af interviewet med hende i radioindslaget på DR P4 Bornholm. Af artiklen fremgår blandt andet følgende:

"De danske pindsvin går ikke langt, når de skal parre sig. Derfor er de langt mere indavlede end andre europæiske pindsvin, og det kan i sidste ende betyde noget for deres muligheder for at overleve."

For så vidt angår udtalelserne om pindsvinenes tænder fremgår følgende af artiklen:

"Forskernes undersøgelser viser også, at pindsvinene generelt meget tidligt får dårlige og slidte tænder, og det kan have stor betydning for deres helbred. Dårlige tænder hos pindsvin giver ligesom hos mennesker problemer med at spise, og i sidste ende kan det føre til, at de dør af sult i en relativt ung alder.

- De dårlige tænder kan skyldes indavl, men vi ved det endnu ikke med sikkerhed. Vi ved dog, at især pindsvinene på Bornholm eksempelvis har meget slidte og dårlige tænder, selv om de ikke er ret gamle, og det er samtidig den pindsvinebestand, der er mest indavl i, siger [Klager]."

Det fremgår dermed tydeligt af artiklen, at udtrykket "truet" i artiklens overskrift henviser til risikoen ved den konstaterede indavl og dårlig tandsundhed – at indavl og dårlige tænder i sidste ende kan have betydning for pindsvinenes helbred.

Eftersom artiklen henvender sig til den almindelige læser uden faglig baggrund eller faglig interesse, skal udtrykket netop forstås ud fra sin almindelige og ikke-faglige brug. Dette havde DR også gjort [Klager] opmærksom på i DRs mail af 22. januar 2020.

DR har i artiklen i øvrigt medtaget en række af [Klager]s egne udtalelser og forbehold, så det står klart for læseren, i hvilken kontekst udtrykket "truet" skal forstås. Ud over ovenstående eksempler fremgår det blandt andet også af artiklen, at [Klager]s forskning bygger på knap 700 døde pindsvin – og dermed ikke alle danske pindsvin.

Udtrykket "truet" henviser således ikke til, at den danske pindsvinebestand eller danske pindsvin generelt er livstruet eller udgør en truet dyreart, som [Klager] synes at opfatte udtrykket.

DR har i øvrigt bemærket, at det hverken direkte eller indirekte fremgår af artiklen eller overskriften, at forskningsresultaterne omhandler den danske pindsvinebestand, sådan som [Klager] påstår.

Det er således DRs opfattelse, at overskriften "*Danske pindsvin er truet af indavl og dårlige tænder*" har dækning i artiklen.

Som nævnt ovenfor fik [Klager] to gange artiklen til gennemlæsning og havde i den forbindelse mulighed for at påpege eventuelle faktuelle fejl i artiklen, herunder manglende nuancer. [Klager] blev i den forbindelse også oplyst om artiklens overskrift. [Klager] har derfor haft god mulighed for at sikre, at artiklen inklusiv overskrift var korrekt.

De faktuelle fejl, som [Klager] påpegede i forbindelse med sin gennemlæsning af artiklen, blev rettet af DR før dens publicering.

[Klager] gav på intet tidspunkt under korrespondancen med DR udtryk for, at overskriften ”*Danske pindsvin er truet af indavl og dårlige tænder*”, som hun var blevet oplyst om, var fagligt uholdbar eller problematisk i øvrigt i forhold til artiklens indhold, [Klager]s faglighed eller hendes forskningsprojekt.

Ifølge korrespondancen gav [Klager] alene udtryk for en række ønsker til den konkrete overskrift og efterspurgte samtidig, hvorvidt hun kunne henvende sig til DR-journalisten, hvis overskriften blev en anden end den af DR oplyste.

DR forstod kommentarerne ”hvis overskriften stikker helt af”, og ”men det skal bare heller ikke være så overdrevet, at det bliver helt usandt rent fagligt” således, at disse ikke angik den af DR oplyste overskrift, men det tilfælde, at overskriften blev mere sensationel end oplyst. Det var derfor DRs opfattelse, at overskriften var uproblematisk for [Klager] og artiklens indhold.

Det er således DRs opfattelse, at artiklen og artiklens overskrift er i overensstemmelse med god presseskik. DR har i øvrigt bemærket, at det ligger inden for DRs redigeringsret af udvælge artiklens indhold og artiklens overskrift. DR er alene forpligtet til at overholde god presseskik, hvilket DR har gjort. DR afviser på den baggrund at ændre artiklens overskrift.

Sletning – punkt B. 8

DR har afvist at slette artiklen.

Det er DRs opfattelse, at artiklens overskrift og indhold er i overensstemmelse med god presseskik. Grundlaget for at slette artiklen er således ikke til stede.

DR har derudover bemærket, at spørgsmålet om DRs forpligtelse til at slette artiklen i givet fald vil være en afledt konsekvens af vurdering af, om artiklen er i overensstemmelse med god presseskik. Punkt B. 8 i de vejledende regler for god presseskik er således ikke relevant i denne sammenhæng og kan derfor ikke udgøre et selvstændigt kritikpunkt.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Jens Kruse Mikkelsen, Jørn Mikkelsen, Lene Sarup og John Meinert Jacobsen.

Kompetence

Pressenævnet bemærker indledningsvist, at det følger af medieansvarslovens § 34, at ”massemediernes indhold og handlemåde” skal være i overensstemmelse med god presseskik. Det er således mediet og ikke den enkelte journalist, som er part i Pressenævnets sag, ligesom det er redaktøren, der eventuelt pålægges at offentliggøre en kendelse fra Pressenævnet efter medieansvarslovens § 49.

God presseskik

Mediets handlemåde mv.

[Klager] har klaget over DRs journalistiske adfærd og handlemåde efter offentliggørelsen af den påklagede artikel, som har været respektløs over for hende og hendes faglighed, samt at DR i øvrigt har været uhøflig og uforstående over for hende i forbindelse med artiklens publicering. [Klager] har endvidere klaget over, at hun ikke har godkendt artiklens indhold og overskrift.

Det følger af medieansvarslovens § 34, stk. 1, at massemediernes indhold og handlemåde skal være i overensstemmelse med god presseskik.

Pressenævnet bemærker herefter generelt, at redaktøren i overensstemmelse med det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere mediet som udgangspunkt er berettiget til at beslutte, hvad man vil bringe i mediet. Det vil sige, at det ligger inden for grænserne af redaktørens redigeringsret at undlade at omtale forhold, der for en af parterne eller andre forekommer centrale, ligesom det er op til redaktøren at vælge og fravælge materiale og kilder, så længe de samlede indtryk giver et retvisende billede. Citater og meningstilkendegivelser må imidlertid ikke bringes i en form, så det forvansker det fremførte synspunkt.

På baggrund af sagens oplysninger har Pressenævnet lagt til grund, at [Klager], som er projektleder på Det Danske Pindsvineprojekt, selv har rettet henvendelse til DR med ønske om omtale af forskningsresultaterne. Det blev aftalt, at [Klager] ville få artiklen til gennemsyn. I artiklen er række af [Klager]s udtalelser, som er gengivet på baggrund af et interview med hende et radioindslag på DR P4 Bornholm, som blev bragt den 23. januar 2020. [Klager] fik artiklen til gennemsyn og i den forbindelse fremkom hun med rettelser til artiklens indhold, som DR imødekom. [Klager] anmodede derudover DR om at foretage en ændring af artiklens overskrift, hvilket DR ikke imødekom.

Det er ikke dokumenteret over for Pressenævnet, at parternes aftale om, at [Klager] ville få artiklen gennemsyn, ligeledes indebar en ret for [Klager] til at godkende artiklens indhold eller overskrift. Idet det samtidig bemærkes, at artiklen ikke indeholder oplysninger eller udsagn, der kan anses for krænkende eller skadelige for [Klager], udtaler Pressenævnet ikke kritik af DR for ikke at have imødekommet [Klager]s anmodning. Nævnet finder det heller ikke dokumenteret, at DRs journalistiske adfærd var respektløs eller uhøflig. Nævnet udtaler ikke kritik.

Overskriftens dækning

[Klager] har klaget over, at overskriften *"Danske pindsvind er truet af indavl og dårlige tænder"* ikke har dækning i artiklens indhold, herunder ikke er retvisende for forskningsresultaterne og er ikke fagligt forsvarlig.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at overskrifter og mellemrubrikker skal i form og indhold have dækning i den pågældende artikel eller udsendelse, jf. punkt A. 6.

Pressenævnet bemærker generelt, at redaktøren i overensstemmelse med det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere mediet som udgangspunkt er berettiget til at beslutte, hvad man vil bringe i mediet. Det vil sige, at det ligger inden for grænserne af redaktørens redigeringsret at undlade at omtale

forhold, der for en af parterne eller andre forekommer centrale, ligesom det er op til redaktøren at vælge og fravælge materiale og kilder, så længe det samlede indtryk giver et retvisende billede.

Af artiklen fremgår blandt andet følgende:

”De danske pindsvin går ikke langt, når de skal parre sig. Derfor er de langt mere indavlede end andre europæiske pindsvin, og det kan i sidste ende betyde noget for deres muligheder for at overleve.

Det viser de nyeste resultater fra Det Danske Pindsvineprojekt, der bygger på undersøgelser fra 697 døde pindsvin indsamlet af frivillige danskere i hele landet.

[...]

Forskernes undersøgelser viser også, at pindsvinene generelt meget tidligt får dårlige og slidte tænder, og det kan have stor betydning for deres helbred. Dårlige tænder hos pindsvin giver ligesom hos mennesker problemer med at spise, og i sidste ende kan det føre til, at de dør af sult i en relativt ung alder.

- De dårlige tænder kan skyldes indavl, men vi ved det endnu ikke med sikkerhed. Vi ved dog, at især pindsvinene på Bornholm eksempelvis har meget slidte og dårlige tænder, selv om de ikke er ret gamle, og det er samtidig den pindsvinebestand, der er mest indavl i, siger [Klager].

[...]”

Pressenævnet finder, at artiklens overskrift, herunder anvendelsen af ordet ”truet”, som henviser til, at pindsvinenes dårlige og slidte tænder, som skyldes indavl, kan have stor betydning for deres helbred, har tilstrækkelig dækning i artiklens brødtekst. I den forbindelse bemærkes, at det fremgår tydeligt af artiklen, at [Klager] udtaler, at ”De dårlige kan skyldes indavl, men vi ved det endnu ikke med sikkerhed”. Nævnet udtaler derfor ikke kritik af DR for overskriftens formulering

Sletning – punkt B. 8

[Klager] har klaget over, at DR har afvist hendes anmodning om at slette den påklagede artikel.

Generelt om punkt B. 8

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at meddelelser, som er offentliggjort i digitale medier, ofte vil være tilgængelige længe efter, at de er publiceret. Efter anmodning til mediet kan tilgængeligheden af sådanne tidligere offentliggjorte, følsomme eller private oplysninger hindres, i det omfang det er muligt og skønnes rimeligt, jf. punkt B. 8.

Medier kan afindeksere, dvs. ændre instruksenen til søgemaskiner, så søgemaskiner ophører med at henvise til artiklen, anonymisere, dvs. ændre i artikelteksten så eksempelvis et personnavn anonymiseres, eller helt afpublicere en artikel, dvs. fjerne artiklen fra hjemmesiden.

Det er nævnets opfattelse, at anvendelse af B. 8 i de vejledende regler og muligheden for at meddele et medie kritik for ikke at imødekomme en anmodning om afindeksring, anonymisering eller afpublicering som udgangspunkt kun bør anvendes, når der er tale om oplysninger, som er særligt belastende for den person, der er omtalt.

Den konkrete sag

Artiklen omtaler forskningsresultater fra Det Danske Pindsvineprojekt, som baserer sig på en landsdækkende indsamling af døde pindsvin, herunder de udfordringer, der er for pindsvinenes overlevelse i den danske natur.

Pressenævnet lægger til grund, at [Klager], som er projektleder på Det Danske Pindsvineprojekt, selv har rettet henvendelse til DR med ønske om omtale af forskningsresultaterne.

Det er Pressenævnets opfattelse, at artiklen med omtale af forskningsresultaterne fra Det Danske Pindsvineprojekt, ikke indeholder oplysninger, som må anses for følsomme eller private i en sådan grad, at de er særligt belastende for [Klager]. På denne baggrund udtaler nævnet ikke kritik af DR for at afvise [Klager]s anmodning om sletning.

Afgjort den 15. september 2020